

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks:+387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izvještaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Lopare
za period 01.01-31.12.2019. godine**

Broj: RV019-20

Banja Luka, 02.07.2020. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja.....	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	7
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	8
	1. Uvod.....	8
	2. Provodenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	8
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke.....	11
	5. Priprema i donošenje budžeta.....	12
	6. Finansijski izvještaji	12
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	13
	6.1.1. Prihodi i primici.....	13
	6.1.2. Rashodi i izdaci	15
	6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit)	20
	6.1.4. Neto finansiranje.....	20
	6.1.5. Razlika u finansiranju	20
	6.2. Bilans uspjeha	20
	6.2.1. Prihodi.....	20
	6.2.2. Rashodi.....	20
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	21
	6.3. Bilans stanja.....	21
	6.3.1. Poslovna aktiva.....	22
	6.3.2. Poslovna pasiva	26
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	28
	6.4. Bilans novčanih tokova.....	28
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	29

6.6.	Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	29
6.7.	Napomene uz finansijske izvještaje	29

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Lopare koji obuhvata Bilans stanja, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima sa stanjem na dan 31.12.2019. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine Lopare istinito i objektivno prikazuje, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo sprovedeli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kako što je navedeno pod tačkom 6.2.2. izvještaja:

Rashodi obračunskog karaktera su manje iskazani u iznosu od 150.418 KM, jer prilikom obračuna amortizacije vodovoda i kanalizacije i nekategorisanih makadamskih puteva nisu primjenjene propisane amortizacione stope, što nije u skladu sa Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike i nije vršena korekcija nenaplativih potraživanja starijih od godinu, što nije u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Zbog navedenog negativan finansijski rezultat tekuće godine je potcijenjen za iznos od 150.418 KM.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.4. izvještaja:

Imovina koja se daje u zakup nije iskazana kao investiciona imovina, što nije u skladu sa članom 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 16 Investiciona imovina, parografi 7, 20 i 26.

Neto vrijednost zgrada i objekata Opštine Lopare precijenjena je za iznos od 14.484 KM, jer prilikom obračuna amortizacije nisu korištene amortizacione stope propisane Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike, što nije u skladu sa članom 26. stav 4. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.2.3. izvještaja:

Opština Lopare nije vršila ukidanje revalorizacionih rezervi u visini iznosa amortizovanog dijela procjenjenih osnovnih sredstava od 1.510.791 KM, što nije u skladu sa članom 87. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 57. Zbog navedenog precijenjen je negativan finansijski rezultat tekuće godine za iznos 959.956 KM, a finansijski rezultat ranijih godina potcijenjen je za iznos od 550.835 KM.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.4. izvještaja:

Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti nisu prezentovani u skladu sa zahtjevima MRS-JS 2 Izvještaj o novčanim tokovima (paragraf 22), zbog manje iskazanih priliva gotovine po osnovu poreskih prihoda u iznosu od 33.304 KM.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.7. izvještaja:

Napomene uz finansijske izvještaje ne sadrže obrazloženja u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda, jer nisu objelodanjene i potrebne dodatne informacije.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su, po našem profesionalnom mišljenju, ona pitanja koja su bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2019. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, odnosno propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjeravanje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevaram ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomski odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 02.07.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Lopare za 2019. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskom izvještaju Opštine Lopare za 2019. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

Pravilnik o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Administrativnoj službi opštine Lopare nije usklađen sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske u dijelu koji se odnosi na niže koeficijente za pojedine platne grupe i novčane pomoći zaposlenim i članovima porodice.

Opština Lopare nije internim aktima definisala pravila i kriterijume prilikom raspodjele pojedinih vrsta grantova. Pojedini korisnici grantova ne podnose izvještaje o namjenskom utrošku sredstava, što nije u skladu sa članom 83. stav 2. Statuta opštine Lopare.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, Načelnik opštine je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Lopare obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Lopare.

Banja Luka, 02.07.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se:

- 1) redovan godišnji popis imovine i obaveza obavlja u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 2) prilikom obračuna amortizacije primjenjuju amortizacione stope propisane Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike;
- 3) vrši korekcija kratkoročnih potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci u skladu sa članom 73. stav 1. i 2. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 4) na poziciji akcije i učešća u kapitalu iskaže učešće u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga u Javnoj zdravstvenoj ustanovi Dom zdravlja „Lopare“ u skladu sa članom 61. stav 4. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članom 78. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 5) imovina koja se daje u zakup evidentira kao investiciona imovina u skladu sa članom 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 16 Investiciona imovina, paragrafi 7, 20 i 26;
- 6) ukidanje revalorizacionih rezervi vrši u skladu sa članom 87. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 57;
- 7) u bilansu novčanih tokova prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti prezentuju u skladu sa zahtjevima MRS-JS 2 Izvještaj o novčanim tokovima, paragraf 22;
- 8) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju sve neophodne i potrebne informacije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se:

- 1) Turistička organizacija uključi u trezorski sistem poslovanja kao budžetski korisnik u skladu sa članom 5. Pravilnika o kriterijumima za sticanje statusa budžetskog korisnika;
- 2) budžet priprema i donosi u skladu sa budžetskim kalendарom iz člana 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske i da se usvoji Plan za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda;
- 3) Pravilnik o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Administrativnoj službi opštine Lopare u potpunosti usklađi sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;

4) kod dodjele grantova utvrde pravila i kriterijumi za raspodjelu, te da se dostavljaju konačni izvještaji o korištenim sredstvima, u skladu sa članom 83. stav 2. Statuta opštine Lopare.

Preporučuje se Skupštini opštine da obezbijedi da se:

5) doneše Strategija razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o izvršenju budžeta Opštine Lopare za 2019. godinu;
- Statut opštine Lopare;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske;
- Zakon o uređenju prostora i građenju;
- Zakon o porezu na nepokretnosti;
- Zakon o šumama;
- Zakon o vodama;
- Zakon o javnim putevima;
- Zakon o komunalnim djelatnostima;
- Zakon o komunalnim taksama;
- Zakon o zaštiti od požara;
- Zakon o socijalnoj zaštiti;
- Zakon o sportu;
- Pravilnik o kriterijumima za sticanje statusa budžetskog korisnika.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Lopare (u daljem dijelu teksta: Opština) nalazi se u sjeveroistočnom dijelu Republike Srpske i obuhvata površinu od 299,8 km². Na području Opštine živi oko 13.400 stanovnika koji su organizovani u 25 mjesnih zajednica i raspoređeni u 29 naseljenih mjesta.

Opština ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, Statutom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 97/16 i 36/19) i drugim važećim propisima, kojima su utvrđena područja odgovornosti, nadležnosti organa i način finansiranja opštine.

Organi opštine su Skupština i Načelnik opštine. Skupština opštine, koju čine 23 odbornika, je organ odlučivanja i kreiranja politika opštine. Načelnik opštine zastupa i predstavlja Opština, nosilac je izvršne vlasti, rukovodi radom Opštinske uprave i odgovoran je za njen rad.

U skladu sa utvrđenim kriterijumima za ocjenu razvijenosti, odlukom Vlade Republike Srpske, Opština je za 2019. godinu svrstana u kategoriju izrazito nerazvijenih jedinica lokalne samouprave.

Sredstva za rad Opštine u 2019. godinu najvećim dijelom su obezbijeđena iz poreskih i neporeskih prihoda i transfera između budžetskih korisnika.

Opština posluje u sistemu trezorskog poslovanja (SOFI), a u Glavnoj knjizi trezora Opštine (u daljem tekstu: GKT), u okviru fonda 01 (budžet u užem smislu), fonda 03 (fond grantova), fonda 04 (fond sredstava privatizacije i sukcesije) i fonda 05 (fond za posebne projekte) evidentirane su finansijske transakcije Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika.

Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine čine finansijski izvještaji Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika Javne ustanove Centar za socijalni rad Lopare (u daljem tekstu: Centar za socijalni rad), Javne ustanove Dječiji vrtić Lopare (u daljem tekstu: Dječiji vrtić), Javne ustanove Srednjoškolski centar „Vuk Karadžić“ Lopare (u daljem tekstu: Srednjoškolski centar), Javne ustanove „Centar za kulturu i informisanje Lopare“ (u daljem tekstu: Centar za kulturu i informisanje) i Javne ustanove Narodna biblioteka „Desanka Maksimović“ Lopare (u daljem tekstu: Narodna biblioteka), kao i finansijski izvještaj Turističke organizacije opštine Lopare (u daljem tekstu: Turistička organizacija) čija je glavna knjiga van GKT i koja se finansira putem transfera.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italicik slovima.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji nije bilo primjedbi.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske u toku 2018. godine izvršila je provjeru statusa sprovođenja preporuka datih u Izvještaju o reviziji konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Lopare za period 01.01-31.12.2015. godine. Prema Izvještaju o sprovođenju preporuka (IP010-18 od 30.07.2018. godine) Opština je, od ukupno 9 datih preporuka, provela 6 preporuka i djelimično provela 3 preporuke.

Prilikom provjere statusa provedenih preporuka, u toku ove revizije, utvrđeno je da i dalje nije provedena preporuka koja se odnosi na uspostavljanja sistema internih kontrola (tačka 3. izvještaja) i usklađivanja visine platnih koeficijenata u Centru za socijalni rad sa članom

19. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti socijalne zaštite („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 47/18).

Preporuka u vezi predviđanja svih provedenih postupaka Planom javnih nabavki i primjenjivanja adekvatnih postupaka javnih nabavki, provedena je.

Preporuka u vezi analize, priznavanje i vrednovanje imovine u skladu sa zahtjevima MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema i odredbama Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, i u vezi izlaganja na javni uvid dijela imovine na kojoj pravo raspolaganja, upravljanja ili korišćenja ima Opština, i usklađivanja gruntovnih i katastarskih podataka u Opštini u skladu sa Zakonom o utvrđivanju i prenosu prava raspolaganja imovinom na jedinice lokalne samouprave i Zakonom o stvarnim pravima, kontinuirano se provodi (tačka 6.3.1.4. izveštaja).

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta Opštinske uprave opštine Lopare („Službeni glasnik Opštine Lopare“, broj: 14/17, 1/18, 6/18, 5/19 i 7/19) u Opštini su kao osnovne organizacione jedinice obrazovana četiri odjeljenja (Odjeljenje za opštu upravu, Odjeljenje za privedu i društvene djelatnosti, Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove i Odjeljenje za finansije), Stručna služba načelnika opštine, Kabinet načelnika opštine, kao i tri samostalna odsjeka (Odsjek za inspekcijske poslove, Odsjek za zajedničke poslove i Teritorijalna vatrogasna jedinica).

Pravilnikom i izmjenama pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta Opštinske uprave opštine Lopare su sistematizovana 64 radnih mesta (službenici i namještenici) sa ukupno 87 izvršilaca, a članom 35. Statuta Opštine Lopare („Službeni glasnik Opštine Lopare“, broj: 6/17) definisana su 4 funkcionera Opštine.

Na dan 31.12.2019. godine ukupan broj zaposlenih je 90, od čega je 69 zaposleno na neodređeno vrijeme, 18 na određeno vrijeme i 3 funkcionera. U Opštini je zaposleno i 12 vatrogasaca čija su radna mjesta sistematizovana postojećim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta Opštinske uprave.

Skupština opštine nije donijela Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju, što nije u skladu sa članom 13. stav 4. Zakona o javnim putevima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 89/13). Donesena je Odluka o mjerilima i kriterijumima za razvrstavanje lokalnih puteva i ulica u naselju (član 10. stav 2. zakona), Odluka o razvrstavanju lokalnih puteva i ulica u naseljenim mjestima na području opštine (član 10. stav 4. zakona) i Odluka o upravljanju, građenju, rekonstrukciji, održavanju i zaštiti lokalnih puteva, ulica u naselju i putnih objekata na njima na području opštine (član 16. stav 6. zakona).

Preporučuje se Skupštini opštine da se doneše Strategija razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju u skladu sa članom 13. Zakona o javnim putevima.

Uvidom u dokumentaciju obavljenog redovnog godišnjeg popisa imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine, revizijom je utvrđeno da popis nije u potpunosti obavljen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 45/16), jer Izvještaji komisija za popis gotovine i gotovinskih ekvivalenta, potraživanja i obaveza i komisije za popis nematerijalne proizvedene imovine, opreme sitnog inventara i materijala ne sadrže u potpunosti sve podatke o datumu početka i završetka popisa, kao i vremenu utrošenom po pojedinim fazama popisa (predviđene članom 20. stav 1. tačka 1. pravilnika), kao i uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane gotovine i gotovinskih ekvivalenta, potraživanja i obaveza (član 20. stav 1. tačka 3. pravilnika).

Do dana određenog za popis vršeno je usaglašavanje potraživanja i obaveza sa dužnicima i povjeriocima predviđeno članom 15. navedenog pravilnika. Neusaglašena salda potraživanja i obaveza Opština nije objelodanila u Napomenama uz finansijske izvještaje, što nije u skladu sa članom 18. stav 3. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 94/15). U toku revizije, na odabranom uzorku provedene su nezavisne potvrde (konfirmacije) salda potraživanja i obaveza i tom prilikom nisu utvrđena značajnija odstupanja.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbjedi da se redovan godišnji popis imovine i obaveza obavlja u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Opština nije Turističku organizaciju uključila u trezorski sistem poslovanja kao budžetskog korisnika u skladu sa članom 5. Pravilnika o kriterijumima za sticanje statusa budžetskog korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 116/13).

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se Turistička organizacija uključi u trezorski sistem poslovanja kao budžetski korisnik u skladu sa članom 5. Pravilnika o kriterijumima za sticanje statusa budžetskog korisnika.

Pravilnikom o internoj kontroli i internim kontrolnim postupcima (od 2009. godine), koji je bio u primjeni u 2019. godini, i drugim internim aktima nije u potpunosti definisan sistem internih kontrola. Pomenutim pravilnikom nisu u potpunosti identifikovani svi kontrolni postupci i aktivnosti i postupci nadgledanja i nije vršeno kontinuirano preispitivanje procjenjenih rizika u skladu sa stvarnim okolnostima pa time ni donošenje mera upravljanja identifikovanim rizicima. Takođe, odredbe pravilnika nisu u potpunosti usklađene sa promjenom važećih propisa odnosno Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 91/16).

Stupanjem na snagu Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i podzakonskih akata koji proizilaze iz navedenog zakona odnosno Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu internih finansijskih kontrola („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 112/17) i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 99/17), načelnik opštine je u obavezi da uspostavi i provodi sistem finansijskog upravljanja i kontrole. U 2018. godini, imenovano je odgovorno lice za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole.

U cilju implementacije pomenutog zakona, provedene aktivnosti se najvećim dijelom odnose na samoprocjenu svih pet elemenata finansijskog upravljanja i kontrole, a krajem 2019. godine donesen je novi Pravilnik o načinu i postupcima za sprovođenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik opštine Lopare“, broj: 12/19). Takođe, u 2019. godini, sačinjeni su godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2019. godinu, plan rada na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2020. godinu i Izjave o dostignutom stepenu razvoja sistema internih finansijskih kontrola, kao i o planiranim mjerama za uspostavljanje nedostignutog nivoa razvoja sistema internih finansijskih kontrola u 2020. godini.

U narednom periodu planirano je donošenje akta o upravljanju rizicima (član 8. stav 2. zakona), definisanje ključnih poslovnih procesa i uspostavljanje knjige poslovnih procesa (tačka 22. podtačke 3, 4 i 5. navedenog uputstva).

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je u potpunosti obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima, što

je osim u ovoj tački navedeno u tačkama 5, 6.1.2.1, 6.2.2, 6.2.3, 6.3.1.1, 6.3.1.3, 6.3.1.4, 6.3.2.3, 6.4 i 6.7 izvještaja.

4. Nabavke

Planom javnih nabavki radova, roba i usluga za 2019. godinu i dopunama plana javnih nabavki (tri dopune) Opština je planirala sprovođenje 73 postupka javnih nabavki u vrijednosti od 1.348.713 KM bez uračunatog poreza na dodatu vrijednost (u daljem dijelu teksta: PDV).

Prema izvještaju o provedenim postupcima javnih nabavki, u toku godine, Opština je pokrenula 88 postupaka javnih nabavki, 3 postupka nisu okončana, 1 konkurentski zahtjev je poništen i okončana su 84 postupka javnih nabavki ugovorene vrijednosti od 1.142.639 KM (bez PDV-a), od čega je 60 direktnih sporazuma, 15 konkurentskih zahtjeva, 3 otvorena postupka, 1 pregovarački postupak bez objave obavještenja, 5 postupaka nabavke provedenih putem Aneksa II dio B zakona. Tokom godine realizovan je 1 ponovljeni postupak iz decembra 2018. godine za nabavku goriva i motornog ulja u vrijednosti od 23.620 KM.

Od ugovorene vrijednosti, sa 31.12.2019. godine realizovane su nabavke u vrijednosti od 865.805 KM (bez PDV-a), što je za 482.908 KM manje od planom predviđenih nabavki za 2019. godinu. Navedeno odstupanje se najvećim dijelom odnosi na ne provođenje nabavki radova uslijed nepredviđenih okolnosti, kao što je iskop tri eksplotaciona bunara, čija je planirana vrijednost 68.378 KM i to iz razloga što je planirana lokacija izvođenja radova zahvaćena pomjeranjem tla (klizištem), koje još uvijek nije sanirano, te se nisu stekli uslovi za dalje aktivnosti. Prema obrazloženju datom za potrebe revizije, za neke postupke se nije ukazala potreba ili zbog nedostatka sredstava je odgođena realizacija (radovi na rekonstrukciji putnog pravca Priboj-Skakovica-Završje, rekonstrukcija doma u MZ Jablanica).

Revizijskim ispitivanjem je obuhvaćeno 13 različitih postupaka i vrsta javnih nabavki (2 otvorena postupka, 6 konkurentskih zahtjeva, 3 direktna sporazuma i 2 postupka provedena putem Aneksa II dio B Zakona o javnim nabavkama) u vrijednosti od 464.518 KM (bez PDV-a), što čini 34% ukupno planiranih javnih nabavki.

Revidirane su nabavke (bez PDV-a) namirnica za spremanje toplog obroka zaposlenima u Opštinskoj upravi 89.998 KM, ugostiteljskih usluga za potrebe reprezentacije organa opštine i Opštinske uprave 20.000 KM, mrkog uglja za potrebe grijanja zgrade Opštinske uprave 5.983 KM, usluga preventivne proljetne sistematske deratizacije 5.970 KM, mesa i mesnih prerađevina za spremanje toplog obroka zaposlenima u Opštinskoj upravi 25.646 KM, pogonskog goriva i motornog ulja 23.620 KM, kamenog agregata-separacije 136.000 KM, radova na demontaži postojeće stolarije i nabavka i ugradnja nove PVC stolarije na zgradi opštine 23.352 KM, usluga izrade tehničke dokumentacije-Idejnog projekta puta „Banj Brdo-Busija“ 5.000 KM, radova na asfaltiranju primarnog lokalnog puta Cvjetkovići-Mirkovići u Mjesnoj zajednici Peljave 43.089 KM, radova na iskopu tri eksplotaciona bunara u Mjesnoj zajednici Lopare-naselje Veselinovac 68.010 KM, usluga radio-televizijskog praćenja aktivnosti Opštine i Opštinske uprave 17.850 KM, te poništen postupak nabavke radova na sanaciji i uređenju ambulante u Mjesnoj zajednici Koraj.

U postupcima dodjele ugovora putem otvorenog postupka i konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda, kod kojih se najniža cijena koristi kao kriterijum za dodjelu ugovora, ugovorni organ nije predvio provođenje e-aukcije za najmanje 80% postupaka javnih nabavki u 2019. godini, kako je to predviđeno članom 10. Pravilnika o uslovima i načinu korištenja e-aukcije („Službeni glasnik BiH“, broj: 66/16). Naime, za elektronsku aukciju bilo je prijavljenih pet postupaka javnih nabavki, što čini 22% postupaka javnih nabavki u 2019. godini.

U toku revizije prezentovana je dokumentacija koja ukazuje na činjenicu da se, u 2020. godini, za sve postupke predviđa provođenje e-aukcije.

U postupcima javnih nabavki koje su bile predmet revizije, osim navedenog, nisu utvrđena značajnija odstupanja i neusklađenosti sa Zakonom o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine Lopare je 28.12.2018. godine donijela je Odluku o usvajanju budžeta opštine Lopare za 2019. godinu u iznosu od 5.750.000 KM i Odluku o izvršenju budžeta opštine Lopare za 2019. godinu, a 24.12.2019. godine donesena je Odluka o usvajanju rebalansa budžeta u iznosu od 6.280.000 KM i Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o izvršenju budžeta opštine Lopare za 2019. godinu.

Rebalansom budžeta planirani su poreski prihodi (4.855.514 KM), neporeski prihodi (731.471 KM), grantovi (277.160 KM), transferi (365.500 KM), primici za nefinansijsku imovinu (18.000 KM), primici od finansijske imovine (1.975 KM) i ostali primici u iznosu od 30.380 KM.

Rebalansom budžeta planirani su rashodi za lična primanja (1.976.062 KM), rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga (1.269.058 KM), rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi (190.070 KM), subvencije (62.000 KM), grantovi (409.755 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (1.024.211 KM), rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti (23.000 KM), rashodi po sudskim rješenjima (62.154 KM), transferi (88.000 KM), budžetska rezerva (5.000 KM), izdaci za nefinansijsku imovinu (559.410 KM), izdaci za otplate dugova (490.000 KM) i ostali izdaci u iznosu od 121.280 KM.

Nakon usvajanja rebalansa budžeta izvršeno je 15 realokacija u ukupnom iznosu od 57.230 KM, od čega je 12 realokacija izvršeno unutar odjeljenja Opštinske uprave u iznosu 48.074 KM, a tri realokacije izvštene unutar nižih budžetskih korisnika u iznosu od 9.156 KM.

Budžet Opštine Lopare za 2019. godinu nije u potpunosti pripremljen i donesen u skladu sa budžetskim kalendарom iz člana 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16). Odstupanja, u odnosu na budžetski kalendar, utvrđena su kod korespondencije sa Ministarstvom finansija (dostavljanja nacrta budžeta radi dobijanja preporuka, kao i prijedloga budžeta na saglasnost) i kod usvajanja budžeta od stane Skupštine opštine.

U 2019. godini nije sačinjen Plan za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda, što nije u skladu sa članom 9. stav 4. Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 94/15 i 62/18).

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbjedi da se budžet priprema i donosi u skladu sa budžetskim kalendariom iz člana 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske i da se usvoji Plan za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovani finansijski izvještaj za korisnike budžeta opštine Lopare za 2019. godinu u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 15/17) i obrasce finansijskog izvještaja sa Napomenama dostavila Ministarstvu finansija u skladu sa članom 49. stav 6. pomenutog pravilnika.

Prilikom sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2019. godinu, Opština je izvršila konsolidaciju kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 115/17 i 118/18), tj. izvršila uključivanje entiteta pod kontrolom ili značajnim uticajem (Javnog preduzeća Regionalna deponija „Eko-Dep“ Bijeljina (u daljem tekstu: „Eko-Dep“ Bijeljina) i Javnog komunalnog preduzeća „Čistoća“ d.o.o. Lopare (u daljem tekstu: „Čistoća“ Lopare), dodavanjem neto imovine/kapitala iz njihovih bilansa stanja u Konsolidovani bilans stanja (detaljnije u tački 6.3.1.3 i 6.3.2.3. izvještaja). Takođe, shodno članu 122. Pravilnika, izvršena je konsolidacija finansijskog izvještaja Turističke organizacije koja se finansira putem transfera i čija je glavna knjiga van GKT, a za potrebe izrade Konsolidovanog finansijskog izvještaja, finansijske transakcije Turističke organizacije evidentirane su u okviru fonda 02 (detaljnije u tački 6.1.1, 6.1.1.1, 6.1.2, 6.1.2.1, 6.2.3, 6.3.1.1 i 6.3.2.1. izvještaja).

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01.-31.12.2019. godine iskazano je u obrascu PIB (Periodični izvještaj o izvršenju budžeta) i obrascu PIF (Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima).

U obrascu PIB iskazani su budžetski prihodi i primici u iznosu od 5.589.738 KM, što je niže za 11% u odnosu na rebalans budžeta. Budžetski rashodi i izdaci su iskazani u iznosu 6.120.847 KM, što je 3% niže izvršenje u odnosu na rebalans budžeta.

U obrascu PIF iskazani su ostvareni prihodi i primici, rashodi i izdaci (osim prihoda i rashoda obračunskog karaktera) po svim fondovima od 01 do 05 u ukupnim iznosima (prije eliminacije), iznosima eliminacije i iznosima nakon eliminacija i predstavljaju ukupna sredstva i ukupnu potrošnju na nivou Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine u okviru i van GKT. Ukupni prihodi i primici nakon eliminacija iskazani su u iznosu od 6.106.633 KM i ukupni rashodi i izdaci nakon eliminacija u iznosu od 6.685.639 KM.

Skupština opštine je, na sjednici održanoj dana 16.06.2020. godine, donijela Odluku o usvajanju Izvještaja o izvršenju budžeta Opštine Lopare za 2019. godinu.

6.1.1. Prihodi i primici

Opština je u Periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu od 6.149.929 KM, od čega na fondu 01 (5.589.738 KM), fondu 02 (43.296 KM), fondu 03 (276.797 KM), fondu 04 (29.988 KM) i fondu 05 (210.110 KM). U postupku konsolidacije, na fondu 02 izvršena je eliminacija transfer kod Turističke organizacije u iznosu 43.296 KM, pa ukupni prihodi i primici nakon eliminacije iznose 6.106.633 KM.

6.1.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi nakon eliminacije iskazani su u iznosu od 5.860.940 KM, od čega na fondu 01 (5.554.155 KM), fondu 03 (276.797 KM) i fondu 04 (29.988 KM), a čine ih poreski prihodi, neporeski prihodi, grantovi i transferi između ili unutar jedinica vlasti.

Poreski prihodi u cijelosti su iskazani na fondu 01 u iznosu od 4.572.799 KM i niži su za 6% u odnosu na rebalans budžeta. Najvećim dijelom odnose se na indirektne poreze prikupljene od Uprave za indirektno oporezivanje (4.176.785 KM), poreze na imovinu (185.704 KM) i poreze za lična primanja i prihode od samostalne djelatnosti u iznosu od 173.918 KM.

Neporeski prihodi u cijelosti su iskazani na fondu 01 u iznosu od 484.215 KM i niži su za 34% u odnosu na rebalans budžeta. Najvećim dijelom ih čine prihodi od zakupa i rente (58.983 KM), administrativne naknade i takse (67.159 KM), komunalne naknade i takse

(76.616 KM), naknade po raznim osnovama (207.153 KM) i prihodi od pružanja javnih usluga u iznosu od 71.134 KM.

Prihodi od zakupa i rente najvećim dijelom se odnose na prihode od davanja u zakup objekata opštine (40.841 KM) i zemljišne rente u iznosu 18.143 KM.

Administrativne i komunalne naknade i takse ostvaruju se u skladu sa Odlukama o opštinskim administrativnim i komunalnim taksama i Tarifama opštinskih administrativnih i komunalnih taksa. Odlukom o komunalnoj naknadi utvrđena je obaveza plaćanja komunalne naknade za korišćenje objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje.

Komunalne naknade i takse najvećim dijelom se odnose na takse za isticanje firmi u iznosu od 74.084 KM.

Naknade po raznim osnovama najvećim dijelom se odnose na naknade za korištenje šuma (123.916 KM), korištenje voda (25.473 KM), uređivanje građevinskog zemljišta (21.486 KM), korištenje mineralnih sirovina (19.945 KM), finansiranje zaštite od požara (9.949 KM) i promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u iznosu od 5.722 KM.

Naknada za korištenje i uređenje gađevinskog zemljišta propisana je Odlukom o uređenju prostora i građevinskom zemljištu.

Skupština opštine je donijela Program namjenskog utroška sredstava prikupljenih od naknada po osnovu prodaje šumskih drvnih sortimenata za 2019. godinu, Program namjenskog utroška sredstava prikupljenih od posebnih računa vodnih naknada za 2019. godinu i Plan namjenskog utroška sredstava prikupljenih po osnovu naknada za realizaciju projekata tehničkog opremanja Teritorijalne vatrogasne jedinice za 2019. godinu, uz prethodno pribavljene saglasnosti nadležnih ministarstava. Izvještaji o realizaciji prethodno navedenih programa i planova namjenskog utroška sredstava su usvojeni Odlukom Skupštine opštine.

Prihode od pružanja javnih usluga čine prihodi Opštinske uprave u iznosu 4.258 KM i nižih budžetskih korisnika u iznosu od 66.876 KM (Dječiji vrtić 47.965 KM, Centar za kulturu 7.332 KM, Srednjoškolski centar 5.833 KM, Centar za socijalni rad 4.211 KM i Narodna biblioteka 1.535 KM).

Grantovi iskazani su u iznosu od 211.267 KM, od čega na fondu 01 (95.000 KM) i fondu 03 (116.267 KM).

Grantovi, na fondu 01, niži su za 66% u odnosu na rebalans budžeta, a odnose se na grantove doznačene Grada Bijeljina za izgradnju pristupnog puta za turistički kompleks „Busija“ (50.000 KM), Vijeća ministara BiH za održavanje manifestacije „Dani dijaspore-Sajam domaćih proizvoda i kućne radinosti“ (40.000 KM) i Opštine Ugljevik za finansiranje izgradnje lokalnih puteva u iznosu od 5.000 KM.

Grantovi, na fondu 03 najvećim dijelom se odnose na grantove od Vlade Tuzlanskog kantona Federacije BiH za sanaciju i rekonstrukciju ambulante u Koraju (49.908 KM) i rekonstrukciju puta Priboj-Završje (9.500 KM) i Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH za projekt „Dani dijaspore-Sajam domaćih proizvoda i kućne radinosti“ u iznosu od 20.000 KM.

Transferi između ili unutar jedinica vlasti nakon eliminacije iskazani su u iznosu od 592.659 KM, od čega na fondu 01 (402.141 KM), fondu 03 (160.530 KM) i fondu 04 (29.988 KM).

Transferi između različitih jedinica vlasti, na fondu 01, viši su za 10% u odnosu na rebalans budžeta, a najvećim dijelom se odnose na transfere od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite prema Centru za socijalni rad za finansiranje prava utvrđenih u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti (315.288 KM), Ministarstva uprave i lokalne samouprave za nerazvijene i izrazito nerazvijene jedinice lokalne samouprave (59.980 KM) i Ministarstva finansija za

finansiranje projekata „Program podrške marginalizovanim grupama-Fond za žensko preduzetništvo“ u iznosu od 19.000 KM.

Na fondu 03 iskazan je transfer od Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Fonda za povratak BiH namjenjen za izgradnju lokalnih puteva u iznosu od 160.530 KM, a na fondu 04 iskazan je transfer od Ministarstva finansija za izgradnju lokalne infrastrukture obezbjeden iz sredstava klirinškog duga u iznosu od 29.988 KM.

6.1.1.2. Primici

Ukupni primici iskazani su u iznosu od 245.693 KM, od čega na fondu 01 (35.583 KM) i fondu 05 (210.110 KM). Čine ih primici za nefinansijsku imovinu (9.010 KM), primici od finansijske imovine (1.974 KM), primici od zaduživanja (210.110 KM) i ostali primici u iznosu od 24.599 KM.

Primici, na fondu 01, iskazani su u iznosu od 35.583 KM i niži su za 29% u odnosu na rebalans budžeta, a čine ih primici za nefinansijsku imovinu (9.010 KM), primici od finansijske imovine (1.974 KM) i ostali primici u iznosu od 24.599 KM.

Primici za nefinansijsku imovinu odnose se na primitke ostvarene od prodaje zemljišta, primici od finansijske imovine na primitke od obveznika, a ostali primici na primitke za naknade plata za porodiljsko odsustvo koji se refundiraju od Javnog fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske (17.659 KM) i primitke od poreza na dodatu vrijednost u iznosu od 6.940 KM.

Na fondu 05 iskazani su primici od zaduživanja u iznosu od 210.110 KM, i u cijelosti se odnose na primitke od uzetih zajmova ostvarenih u okviru „Hitnog projekta oporavka od poplava“. Projekat je finansiran iz kreditnih sredstava Svjetske banke a realizovan posredstvom „Jedinice za koordinaciju poljoprivrednih projekata“ pri Ministarstvu za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Republike Srpske.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Opština je iskazala ukupne rashode i izdatke u iznosu od 6.717.385 KM, od čega na fondu 01 (6.120.848 KM), fondu 02 (31.746 KM), fondu 03 (324.693 KM), fondu 04 (29.988 KM) i fondu 05 (210.110 KM). U postupku konsolidacije, na fondu 01 izvršena je eliminacija transfera Turističkoj organizaciji u iznosu 31.746 KM, pa ukupni rashodi i izdaci nakon eliminacije iznose 6.685.639 KM.

6.1.2.1. Rashodi

Ukupni rashodi nakon eliminacije iznose 5.011.449 KM, od čega na fondu 01 (4.953.417 KM), fondu 02 (31.746 KM) i fondu 03 (26.286 KM).

Rashodi na fondu 01 niži su za 2% u odnosu na rebalans budžeta, a čine ih rashodi za lična primanja zaposlenih (1.953.015 KM), rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga (1.205.127 KM), rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi (180.402 KM), subvencije (57.050 KM), grantovi (392.587 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (1.040.462 KM), rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi između jedinica vlasti (15.265 KM), rashodi po sudskim rješenjima (53.468 KM) i transferi između i unutar jedinica vlasti u iznosu od 56.041 KM.

Rashodi za lična primanja zaposlenih niži su za 1% u odnosu na rebalans budžeta, a odnose se na rashode za bruto plate zaposlenih (1.778.702 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (128.681 KM), naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata (11.828 KM) i otpremnine i jednokratne pomoći u iznosu od 33.803 KM.

Rashode za bruto plate čine plate kod Opštinske uprave (1.379.601 KM) i ostalih korisnika (399.101 KM), a bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih čine naknade kod Opštinske uprave (78.053 KM) i ostalih korisnika (50.628 KM).

Lična primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi definisana su Odlukom o utvrđivanju visine plata funkcionera opštine Lopare („Službeni glasnik opštine Lopare“, broj: 8/14) i Pravilnikom o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Administrativnoj službi opštine Lopare („Službeni glasnik opštine Lopare“, broj: 3/10).

Plate zaposlenih obračunavaju se po nižim koeficijentima u odnosu na koeficijente definisane Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, a plate funkcionera se obračunavaju po nižoj prosječnoj plati zaposlenih Opštinske uprave (iz 2016. godine).

Pravilnik o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Administrativnoj službi opštine Lopare nije u potpunosti usklađen sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 20/17 i 86/18) u dijelu koji se odnosi na niže koeficijente za pojedine platne grupe (član 5. i 7. pravilnika) i novčane pomoći zaposlenim i članovima porodice (član 16. pravilnika).

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se Pravilnik o platama, naknadama i ostalim primanjima zaposlenih u Administrativnoj službi opštine Lopare uskladi sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga iskazani su u iznosu od 1.205.127 KM, niži su za 5% u odnosu na rebalans budžeta, a najvećim dijelom ih čine rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (173.032 KM), rashodi za tekuće održavanje (344.738 KM), rashodi po osnovu putovanja i smještaja (47.055 KM), rashodi za stručne usluge (150.607 KM), rashodi za održavanje javnih površina i zaštite životne sredine (159.012 KM) i ostali nepomenuti rashodi u iznosu od 286.250 KM.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu utroška električne energije (48.634 KM), uglja (27.058 KM), kao i rashode za usluge korištenja fiksног telefona (20.275 KM) i vodovoda i kanalizacije u iznosu od 14.225 KM.

Rashode za tekuće održavanje najvećim dijelom čine rashodi za tekuće održavanje objekata drumskog saobraćaja (285.774 KM) i prevoznih sredstava (13.691 KM), kao i rashodi za ostale usluge i materijal za tekuće popravke i održavanje ostalih građevinskih objekata u iznosu od 20.227 KM.

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja odnose se na rashode po osnovu putovanja i smještaja u zemlji i inostranstvu (8.089 KM) i utroška goriva u iznosu od 38.966 KM.

Rashode za stručne usluge najvećim dijelom čine usluge informisanja i medija (67.217 KM), finansijskog posredovanja (24.878 KM) i ostale stručne usluge u iznosu od 49.216 KM.

Rashodi za održavanje javnih površina i zaštite životne sredine odnose se na usluge održavanja zelenih površina (6.611 KM), usluge zimske službe (24.493 KM), usluge čišćenja javnih površina (46.930 KM), utrošak električne rasvjete na javnim površinama (50.941 KM), usluge uređenja prostora (10.818 KM) i ostale usluge održavanja javnih površina u iznosu od 19.219 KM.

Programom zajedničke komunalne potrošnje za 2019. godinu („Službeni glasnik opštine Lopare“, broj: 13/18 i 3/19) definisan je obim i način obavljanja djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje, održavanje komunalnih objekata i uređaja, te potrebna sredstva za

ostvarivanje ciljeva predviđenih programom, što je u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 124/11 i 100/17).

Ostale nepomenute rashode najvećim dijelom čine rashodi za bruto naknade za rad van radnog odnosa (186.454 KM) i rashodi po osnovu reprezentacije u iznosu od 67.260 KM.

Rashode za bruto naknade za rad van radnog odnosa najvećim dijelom čine naknade članovima komisija i radnih grupa (15.792 KM), naknade odbornicima (159.367 KM) i naknade po ugovorima o djelu u iznosu od 8.998 KM.

Naknade odbornicima obračunate su u skladu sa Odlukom o utvrđivanju prava na odbornički dodatak odbornika Skupštine opštine Lopare („Službeni glasnik opštine Lopare“, broj: 7/17).

Rashode po osnovu reprezentacije najvećim dijelom čine rashodi po osnovu reprezentacije u zemlji (21.159 KM), organizacije prijema, manifestacija i sl. (22.973 KM), kao i ostali rashodi po osnovu reprezentacije (20.845 KM).

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi niži su za 5% u odnosu na rebalans budžeta, a odnose se na rashode po osnovu kamata za primljene zajmove u zemlji (114.865 KM), zateznih kamata (54.786 KM), kao i troškove servisiranja primljenih zajmova u iznosu od 10.751 KM.

Subvencije niže su za 8% u odnosu na rebalans budžeta, a odnose se na subvencije u oblasti poljoprivrede (34.050 KM) i subvencije ostalim nefinansijskim subjektima u iznosu od 23.000 KM.

Subvencije u oblasti poljoprivrede dodijeljene su za podizanje zasada jagodičastog voća 13.750 KM (6 zahtjeva), podršku stočarskoj proizvodnji 4.500 KM (3 zahtjeva), podršku proizvodnji krastavaca 600 KM (2 zahtjeva), podizanje novih zasada voća 7.000 KM (3 zahtjeva), plasteničku proizvodnju 3.000 KM (2 zahtjeva), izgradnju i proširenje novih objekata 3.000 KM (1 zahtjev), podršku proljetnoj sjetvi 1.000 KM (1 zahtjev) i učešće na sajmovima 1.200 KM (6 zahtjeva).

Subvencije ostalim nefinansijskim subjektima dodijeljene su „Đokić metal“ d.o.o. Mačkovac za nabavku opreme i proširenje proizvodnje (8.000 KM), „Smart sistem“ d.o.o. Lopare za pokretanje proizvodnje i zakup poslovnog prostora (10.000 KM) i „Kristal inženjering“ d.o.o. Lopare za pokretanje radija (5.000 KM).

Raspodjela subvencija vršena je na osnovu podnesenih zahtjeva shodno Pravilniku o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja u privredi i poljoprivredi (Službeni glasnik Opštine Lopare“, broj: 17/18) i prema sačinjenom izvještaju u 2019. godini je odobreno ukupno 27 zahtjeva.

Grantovi niži su za 4% u odnosu na rebalans budžeta, a odnose se na:

- tekuće grantove političkim organizacijama i udruženjima (7.474 KM);
- tekuće grantove humanitarnim organizacijama i udruženjima (3.280 KM);
- tekuće grantove sportskim organizacijama i udruženjima u iznosu od 151.880 KM, od čega su najznačajnija sredstva odobrena Odbojkaškom klubu „Majevica“ 28.950 KM, Fudbalskom klubu „Pribor“ iz Pribora (20.200 KM) i Fudbalskom klubu „Majevica“ Lopare (19.000 KM);
- tekuće grantove etničkim i vjerskim organizacijama i udruženjima (32.600 KM);
- tekuće grantove organizacijama i udruženjima za afirmaciju porodice, zaštitu prava žena, djece, izbjeglih i raseljenih lica, boraca i osoba sa invaliditetom u iznosu od 105.712 KM, od čega se najveći dio odnosi na tekući grant Opštinskoj boračkoj organizaciji (103.005 KM);

- tekuće grantove organizacijama i udruženjima u oblasti obrazovanja, naučno-istraživačke djelatnosti, kulture i informacija (11.107 KM);
- tekuće grantove organizacijama i udruženjima u oblasti ekonomskog i privrednog razvoja u iznosu od 16.837 KM, od čega su najznačajnija sredstva odobrena Javnom preduzeću Protivgradna preventiva Republike Srpske a.d. Gradiška (9.000 KM);
- tekuće grantove neprofitnim subjektima u zemlji (50.696 KM), od čega su najznačajnija sredstva odobrena preduzeću „Octopus“ d.o.o. Lopare 25.000 KM za kupovinu sezonskih karata za sve učenike osnovnih i srednjih škola na području opštine Lopare za ulaz na novoizgrađen bazen u Loparama, Zajednici etažnih vlasnika za rekonstrukciju krovnog pokrivača i fasade na stambenoj zgradbi 5.000 KM, te Fondaciji za razvoj zajednica „Mozaik“ Sarajevo 8.467 KM za sufinsansiranje 8 projekata mladih u okviru programa Omladinske banke Lopare;
- tekuće grantove nefinansijskim subjektima (5.000 KM);
- tekuće grantove pojedincima (8.001 KM).

Opština nije utvrdila kriterijume za raspodjelu grantova etničkim i vjerskim organizacijama i grantova organizacijama i udruženjima u oblasti obrazovanja, naučno-istraživačke djelatnosti, kulture i informacija. Prilikom raspodjele tekućih grantova sportskim organizacijama i udruženjima prve i druge kategorije utvrđeni kriterijumi za dodjelu sredstava nisu dosljedno primjenjivani. Pojedini korisnici grantova nisu dostavljali Izvještaje o namjenskom utrošku sredstava granta kako je predviđeno članom 83. stav 2. Statuta opštine Lopare („Službeni glasnik opštine Lopare“, broj: 6/17).

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se kod dodjele grantova utvrde pravila i kriterijumi za raspodjelu, te da se dostavljaju konačni izvještaji o korištenim sredstvima, u skladu sa članom 83. stav 2. Statuta opštine Lopare.

Dozname na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova više su za 2% u odnosu na rebalans budžeta, a razlika je obezbjeđena realokacijom sa pozicija rashoda kod Centra za socijalni rad. Čine ih dozname građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (836.776 KM) i dozname pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova u iznosu od 203.686 KM.

Dozname građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova odnose se na dozname za pomoć i njegu drugog lica koja se isplaćuje štićenicima ustanova socijalne zaštite (444.949 KM), tekuće invalidnine (52.700 KM), jednokratne novčane pomoći koje se isplaćuju štićenicima ustanova socijalne zaštite (19.920 KM), stalna novčana pomoć koja se isplaćuje štićenicima ustanova socijalne zaštite (63.991 KM), kapitalne dozname štićenicima ustanova socijalne zaštite (26.112 KM), pomoći učenicima, studentima i pojedincima u oblasti nauke i kulture (61.514 KM) i ostale tekuće i kapitalne pomoći građanima (za liječenje, saniranje šteta od elementarnih nepogoda-klizišta i poplava, mjere populacione politike za rođenje djeteta i dr.) u iznosu od 167.591 KM. Pomenuti vidovi socijalne zaštite koji se realizuju preko Centra za socijalni rad odnose se na prava utvrđena Zakonom o socijalnoj zaštiti, a Odlukom o finansiranju troškova prevoza djece i učenika definisani su uslovi i prava finansiranja troškova prevoza za djecu i učenike koji imaju prebivalište na teritoriji opštine Lopare.

Dozname pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova odnose se na dozname ustanovama socijalne zaštite za smještaj štićenika Centra za socijalni rad (175.960 KM) i dozname hraniteljskim porodicama za smještaj štićenika u iznosu od 27.725 KM.

Rashodi po sudskim rješenjima niži su za 14% u odnosu na rebalans budžeta, a čine ih rashodi po osnovu isplate glavnog duga (19.599 KM), kamate (5.028 KM), advokatskih i pravnih usluga (21.098 KM), kao i ostali rashodi po sudskim rješenjima u iznosu od 7.743

KM. Najvećim dijelom se odnose na rashode po sudskim rješenjima zbog neisplaćenih putnih troškova kod Srednjoškolskog centra u iznosu od 21.056 KM.

Transferi između i unutar jedinica vlasti iskazani su u visini rebalansa budžeta, a najvećim dijelom ih čine transferi za zdravstveno osiguranje korisnika socijalne zaštite iskazani kod Centra za socijalni rad (42.106 KM) i transfer Turističkoj organizaciji (43.296 KM) koji je u postupku konsolidacije korigovani u iznosu od 31.746 KM.

Rashodi na fondu 02 iskazani su u iznosu od 31.746 KM, a u cijelosti se odnose na rashode Turističke organizacije. Čine ih rashodi za lična primanja zaposlenih (24.014 KM), rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga (7.336 KM) i rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi u iznosu od 396 KM.

Rashodi na fondu 03 iskazani su u iznosu od 26.286 KM, a najvećim dijelom se odnose na rashode reprezentacije nastale u vezi održavanja manifestacija („Dani dijaspore“, „Likovni sabor“, „Folklorom do pomirenja“ i dr.) finansiranih iz sredstava granta u iznosu od 23.785 KM.

6.1.2.2. Izdaci

Ukupni izdaci iskazani su u iznosu od 1.674.190 KM, od čega na fondu 01 (1.135.685 KM), fondu 03 (298.407 KM), fondu 04 (29.988 KM) i fondu 05 (210.010 KM). Čine ih izdaci za nefinansijsku imovinu, izdaci za otplatu dugova i ostali izdaci.

Izdaci na fondu 01 iskazani su u iznosu od 1.135.685 KM i niži su za 1% u odnosu na rebalans budžeta, a odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu (533.062 KM), izdatke za otplatu dugova (488.378 KM) i ostale izdatke u iznosu od 114.245 KM.

Izdaci za nefinansijsku imovinu odnose se na izdatke za izgradnju i pribavljanje građevinskih objekata (454.895 KM), investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (11.605 KM), nabavku postrojenja i opreme (25.856 KM), nematerijalnu proizvedenu imovinu (26.902 KM) i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi u iznosu od 13.804 KM.

Izdaci za izgradnju i pribavljanje građevinskih objekata najvećim dijelom se odnose na izgradnju puteva (376.079 KM) i izgradnju brane u koritu rijeke Gnjice u naseljenom mjestu Mačkovac u iznosu od 22.191 KM.

Izdaci za nabavku postrojenja i opreme najvećim dijelom se odnose na izdatke za nabavku polovnog putničkog automobila marke Škoda (8.500 KM) i računarske opreme u iznosu od 5.401 KM.

Izdaci za nematerijalnu proizvedenu imovinu se odnose na izradu master plana „Busija“ i idejnih rješenja i projekata.

Izdaci za ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi u iznosu od 13.804 KM odnose se na izdatke zamjeni krova na zgradi Dječjeg vrtića (6.850 KM) i za nabavku radijatora u Srednjoškolskom centru u iznosu 6.954 KM.

Izdaci za otplatu dugova se odnose na izdatke za otplatu glavnice po osnovu primljenih zajmova u zemlji dospjelih u 2019. godini (374.455 KM) i hartija od vrijednosti (obveznica) 92.327KM, kao i izdatke za otplatu dugova po osnovu izdatih garancija preduzeću „Eko-Dep“ Bijeljina i Javnom preduzeću „Eko-Kom“ Lopare (u daljem tekstu: „Eko-Kom“ Lopare) u iznosu od 21.596 KM.

Ostali izdaci najvećim dijelom se odnose na izdatke po osnovu poreza na dodatu vrijednost (14.102 KM), reprogramiranog poreskog duga (52.346 KM), reprogramiranih obaveze za otplatu obveznica (26.027 KM) i naknada plata za porodiljsko odsustvo u iznosu od 17.879 KM.

Izdaci na fondu 03 u cijelosti se odnose na izdatke za nefinansijsku imovinu i to izgradnju i pribavljanje građevinskih objekata (270.530 KM), investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (27.322 KM) i nabavku opreme (555 KM).

Izdaci na fondu 04 u cijelosti se odnose na izdatke za izvođenje dodatnih radova na asfaltiranju lokalnog puta u naseljenom mjestu Brijest u iznosu od 29.988 KM, finansirane iz sredstava klirinškog duga.

Izdaci na fondu 05 u cijelosti se odnose na izdatke za nefinansijsku imovinu finansirane iz kreditnih sredstava Svjetske banke u okviru „Hitnog projekta oporavka od poplava“, a koji je realizovan posredstvom Jedinice za koordinaciju poljoprivrednih projekata. U toku 2019. godine realizovana je poslednja tranša kreditnih sredstava u iznosu od 210.110 KM i to za sanaciju i rekonstrukciju puteva 143.995 KM, rekonstrukciju trotoara 14.810, rekonstrukciju parkinga 29.014 KM i sanaciju kanalizacione mreže u iznosu od 22.291 KM.

6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit)

U obrascu PIB isказан je budžetski suficit tekućeg perioda u iznosu od 44.940 KM, a predstavlja zbir bruto budžetskog suficita (568.992 KM) i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u negativnom iznosu od 524.052 KM. Iskazani bruto budžetski suficit predstavlja razliku između budžetskih prihoda (5.554.155 KM) i budžetskih rashoda (4.985.162 KM), a neto izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani u negativnom iznosu predstavljaju razliku između primitaka i izdataka za nefinsiju imovinu.

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje je iskazano u negativnom iznosu od 576.050 KM, kao razlika po osnovu primitaka od finansijske imovine (1.974 KM) i ostalih primitaka u iznosu od 24.599 KM, izdataka za otplatu dugova (488.378 KM) i ostalih izdataka u iznosu od 114.245 KM.

6.1.5. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju iskazana je u iznosu od 531.110 KM, a čine je budžetski suficit (44.490 KM) i neto finansiranje (576.050 KM).

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi u bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 5.875.434 KM, a čine ih poreski i neporeski prihodi, grantovi, transferi između različitih jedinica vlasti (objašnjeno u tački 6.1.1. izvještaja) i prihodi obračunskog karaktera.

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 14.494 KM, a odnose se na prihode od usklađivanja vrijednosti imovine (33.892 KM), pomoći u naturi (3.787 KM) i ostale prihode obračunskog karaktera evidentirane na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima u negativnom iznosu od 23.185 KM.

6.2.2. Rashodi

Rashodi u Bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 7.492.786 KM, a čine ih tekući rashodi, transferi između i unutar jedinica vlasti (objašnjeno u tački 6.1.2. izvještaja) i rashodi obračunskog karaktera.

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 2.481.337 KM, a odnose se na rashode po osnovu amortizacije (2.333.886 KM), finansijske rashode obračunskog karaktera po osnovu negativnih kursnih razlika (21.190 KM), rashode od usklađivanja vrijednosti imovine (125.464 KM) i ostale rashode obračunskog karaktera u iznosu od 797 KM.

Rashodi po osnovu amortizacije odnose se na rashode po osnovu amortizacije zgrada i građevinskih objekata (2.112.812 KM), postrojenja i opreme (188.037 KM), nematerijalne imovine (6.440 KM), ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi (382 KM) i ostalih stalnih sredstava u iznosu od 26.215 KM.

Rashodi po osnovu amortizacije zgrada i građevinskih objekata odnose se na stambene objekte i jedinice (8.036 KM), poslovne objekte i prostore (211.738 KM), saobraćajne objekte (1.732.808 KM) i ostale građevinske objekte u iznosu od 160.230 KM.

Prilikom obračuna amortizacije (vodovoda i kanalizacije, nekategorisanih makadamskih puteva i dr.) nisu u potpunosti primjenjivane amortizacione stope u skladu sa Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 110/16).

Kod obračuna amortizacije vodovoda i kanalizacije primjenjena je stopa od 2% umjesto pravilnikom propisane stope od 5%, zbog čega su manje iskazani rashodi po osnovu amortizacije u iznosu od 218.907 KM, potcijenjen je finansijski rezultat tekuće godine za 218.907 KM, a precijenjeni su finansijski rezultat ranijih godina za 6.784 KM i neto vrijednost ostalih građevinskih objekata (vodovoda i kanalizacije) za iznos od 225.691 KM.

Kod obračuna amortizacije nekategorisanih makadamskih puteva primjenjena je stopa od 5% umjesto pravilnikom propisane stope od 4%, zbog čega su više iskazani rashodi po osnovu amortizacije u iznosu od 79.289 KM, precijenjen je finansijski rezultat tekuće godine za 79.289 KM, a potcijenjeni su finansijski rezultat ranijih godina za 131.918 KM i neto vrijednost nekategorisanih makadamskih puteva za iznos od 211.207 KM.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se prilikom obračuna amortizacije primjenjuju amortizacione stope propisane Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike.

Rashodi po osnovu amortizacije postrojenja i opreme najvećim dijelom se odnose na prevozna sredstva (137.901 KM), specijalnu opremu (10.991 KM) i opremu za obrazovanje, nauku kulturu i sport u iznosu od 10.819 KM.

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine odnose se na korekciju nenaplaćenih potraživanja starijih od godinu dana koja najvećim dijelom čine potraživanja po osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima u iznosu od 91.870 KM.

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine potcijenjeni su za iznos od 10.800 KM (detaljnije u tački 6.3.1.1. izvještaja).

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha, kao razlika prihoda u iznosu od 5.875.434 KM i rashoda u iznosu 7.492.786 KM, iskazan je negativan finansijski rezultat u iznosu od 1.617.352 KM, a čine ga negativan finansijski rezultat Opštine (1.605.802 KM) i negativan finansijski rezultat kod Turističke organizacije dodat prilikom konsolidacije u iznosu od 11.550 KM.

Po nalazu revizije negativan finansijski rezultat tekuće godine je precijenjen i treba ga korigovati za iznos od 809.538 KM, po osnovu manje iskazanih rashoda obračunskog karaktera u iznosima od 218.907 KM (tačka 6.2.2. izvještaja) i 10.800 KM (tačka 6.3.1.1. izvještaja), više iskazanih rashoda obračunskog karaktera u iznosima od 79.289 KM, kao i po osnovu korekcije u vezi ne ukidanja rezervi u iznosu od 959.956 KM (tačka 6.3.2.3. izvještaja).

6.3. Bilans stanja

U Bilansu stanja Opštine, na dan 31.12.2019. godine, iskazana je ukupna aktiva neto vrijednosti 51.510.462 KM (bruto vrijednosti 79.490.604 KM i ispravke vrijednosti

27.980.142 KM) koju čine poslovna aktiva neto vrijednosti 50.948.458 KM i vanbilansna aktiva u iznosu od 562.004 KM. Ukupna aktiva je uravnotežena sa ukupnom pasivom koju čine poslovna pasiva (50.948.458 KM) i vanbilansna pasiva u iznosu od 562.004 KM.

6.3.1. Poslovna aktiva

Poslovna aktiva iskazana je u iznosu od 78.928.600 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 27.980.142 KM i neto vrijednosti 50.948.458 KM, a odnosi se na: kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja, nefinansijsku imovinu u tekućim sredstvima, dugoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima.

6.3.1.1. Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana su u iznosu od 2.828.322 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 2.366.492 KM i neto vrijednosti 461.830 KM, a odnose se na gotovinu i gotovinske ekvivalente, kratkoročne plasmane, kratkoročna potraživanja, kratkoročna razgraničenja, kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja između i unutar jedinica vlasti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 25.436 KM, a odnose se na novčana sredstva na računima kod banaka (22.738 KM) i novčana sredstva u blagajni kod Turističke organizacije dodata prilikom konsolidacije u iznosu od 2.698 KM.

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 1.974 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 0 KM i neto vrijednosti 1.974 KM, i u cijelosti se odnose na obveznice koje dospijevaju do godinu dana.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 2.665.945 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 2.365.127 KM i neto vrijednosti 300.818 KM. Neto vrijednost kratkoročnih potraživanja najvećim dijelom čine potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode (181.531 KM) i ostala kratkoročna potraživanja u iznosu od 115.935 KM.

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode iskazana su u iznosu od 2.503.064 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 2.321.533 KM i neto vrijednosti 181.531 KM. Neto vrijednost najvećim dijelom čine potraživanja za nenaplaćene poreze evidentirana na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima (86.662 KM), potraživanja od ŠG Majevica Lopare po osnovu naknade ostvarene od prodaje šumskih drvnih sortimenata (55.161 KM) i potraživanja po osnovu davanja u zakup poslovnih prostora u iznosu od 38.774 KM.

U 2019. godini nije vršena korekcija nenaplativih potraživanja po osnovu davanja u zakup poslovnih prostora starijih od godinu dana u iznosu od 10.800 KM, što nije u skladu sa članom 73. stav 1. i 2. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Zbog prethodno navedenog manje su iskazani rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine, a precijenjena je neto vrijednosti potraživanja i finansijski rezultat tekuće godine za pomenuti iznos.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se vrši korekcija kratkoročnih potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci u skladu sa članom 73. stav 1. i 2. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 159.529 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 43.594 KM i neto vrijednosti 115.935 KM. Neto vrijednost najvećim dijelom čine potraživanja od preduzeća „Eko-Dep“ Bijeljina (90.240 KM) i „Eko-Kom Lopare (17.631 KM) za aktivirane garancije po dospjelim kreditima navedenih pravnih lica, a za koja je Opština bio garant.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 10.325 KM, a najvećim dijelom se odnose na kratkoročna razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknade plata za vrijeme bolovanja koje se refundiraju od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (4.200 KM) i porodiljskog odsustva koje se refundiraju od Javnog fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske u iznosu od 3.906 KM.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti iskazana su u iznosu od 124.642 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 1.365 KM i neto vrijednosti 123.277 KM. Neto vrijednost najvećim dijelom čine:

- potraživanja po osnovu transfera od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite u iznosu od 32.672 KM;
- potraživanja po zapisnicima Poreske uprave o povratu ili preknjižavanju više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda u iznosu od 18.848 KM;
- potraživanja po osnovu transfera od Ministarstva uprave i lokalne samouprave za nerazvijene i izrazito nerazvijene jedinice lokalne samouprave u iznosu od 14.995 KM;
- potraživanja od Ministarstva finansija po osnovu transfera za finansiranje projekata „Program podrške marginalizovanim grupama-Fond za žensko preduzetništvo“ u iznosu od 19.000 KM;
- potraživanja od UIO po osnovu raspodjele sredstava na dan 31.12.2019. godine u iznosu od 20.523 KM.

6.3.1.2. Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima

Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima iskazana je u iznosu od 42.930 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 6.648 KM i neto vrijednosti 36.282 KM, a u cijelosti se odnosi na zalihe materijala iz prethodnog perioda (armirano-betonskih i drvenih stubova nabavljenih za potrebe obnavljanja oštećene niskonaponske mreže). Pomenuti stubovi većim dijelom su ugrađeni u električne vodove, a u toku revizije evidentirani su u skladu sa Pravilnikom o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.3.1.3. Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana su u iznosu od 61.813 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 0 KM i neto vrijednosti 61.813 KM, a odnosi se na akcije i učešća u kapitalu, potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja i dugoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

Akcije i učešća u kapitalu iskazani su u iznosu od 42.640 KM, od čega je učešće u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga (9.001 KM) i neto imovina entiteta pod kontrolom u iznosu od 33.639 KM.

Učešća u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga odnose se na osnivačke uloge kod „Eko-Dep“ Bijeljina (2.000 KM), Turističke organizacije (2.000 KM), Centra za kulturu (5.000 KM) i „Čistoća“ Lopare u iznosu od 1 KM.

Opština nije iskazala učešće u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga u Javnoj zdravstvenoj ustanovi Dom zdravlja „Lopare“ u skladu sa članom 61. stav 4. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članom 78. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se na poziciji akcije i učešća u kapitalu iskaže učešće u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga u Javnoj zdravstvenoj ustanovi Dom zdravlja „Lopare“ u skladu sa članom 61. stav 4. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za

budžetske korisnike i članom 78. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Opština je prilikom izrade Konsolidovanog finansijskog izvještaja dodala iznos neto imovine entiteta pod kontrolom preduzeća „Eko-Dep“ Bijeljina (2.712 KM) i „Čistoća“ Lopare (30.927 KM).

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja iskazana su u iznosu od 13.250 KM i evidentirana su na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazana je u iznosu od 5.923 KM, a u cijelosti se odnosi na ulaganja u hartije od vrijednosti iz ranijeg perioda odnosno obveznice Republike Srpske-obaveze dobavljačima 2 (RSOD-O-B).

6.3.1.4. Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u iznosu od 75.995.535 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 25.607.002 KM i neto vrijednosti 50.388.533 KM, a odnosi se na proizvedenu stalnu imovinu, dragocjenosti, neproizvedenu stalnu imovinu, nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi.

Proizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu od 71.302.130 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 25.397.527 KM i neto vrijednosti 45.904.603 KM. Neto vrijednost proizvedene stalne imovine čine zgrade i objekti (45.202.518 KM), postrojenja i oprema (663.444 KM) i nematerijalna proizvedena imovina u iznosu od 38.641 KM.

Zgrade i objekte čine stambeni objekti i jedinice (556.525 KM), poslovni objekti i prostori (7.531.729 KM), saobraćajni objekti (33.538.387 KM) i ostali objekti (3.530.877 KM). Saobraćajne objekte najvećim dijelom čine putevi i ulice (32.754.617 KM), a ostale objekte najvećim dijelom čine vodovodi i kanalizacija u iznosu od 3.341.177 KM.

U 2019. godini, Komisija za popis nepokretnosti i stalnih sredstava u fazi pribavljanja je shodno Uputstvu za rad komisije sa metodologijom o načinu procjene vrijednosti imovine opštine Lopare i Zaključkom o jediničnim cijenama nekretnina, izvršila procjenu poslovnih objekata i prostora, saobraćajnih objekata (puteva), zemljišta i šuma.

Nakon evidentiranja efekata procjene nabavna vrijednost poslovnih objekata i prostora povećana je za iznos od 164.320 KM, ispravka vrijednosti 76.195 KM, a sadašnja vrijednost za iznos od 88.125 KM, a nabavna vrijednost saobraćajnih objekata (puteva) povećana je za iznos od 4.642.916 KM, ispravka vrijednosti 619.103 KM, a sadašnja vrijednost za iznos od 4.023.813 KM.

Neto vrijednost zgrada i objekata precijenjena je za iznos od 14.484 KM (neto vrijednost nekategorisanih makadamskih puteva je potcijenjena za 211.207 KM, a neto vrijednost vodovoda i kanalizacije je precijenjena za 225.691 KM), jer prilikom obračuna amortizacije nisu primjenjene adekvatne amortizacione stope (detaljnije u tački 6.2.2. izvještaja).

Prema dostavljenoj informaciji za potrebe revizije, Opština je u toku godine izdavala u zakup 19 poslovnih prostora (kancelarija) ukupne površine 632 m², od kojih je 15 poslovnih prostora (kancelarija) u zgradbi Opštine, 3 u zgradbi Doma kulture U Priboru i 1 u objektu mjesne zajednice u Priboru.

Imovina koja se daje u zakup nije iskazana kao investiciona imovina, što nije u skladu sa članom 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 16 Investiciona imovina, parografi 7, 20 i 26.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se imovina koja se daje u zakup evidentira kao investiciona imovina u skladu sa članom 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 16 Investiciona imovina, paragrafi 7, 20 i 26.

Postrojenja i opremu najvećim dijelom čine prevozna sredstva (348.267 KM), oprema za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (191.258 KM), specijalna oprema (45.207 KM), grijna, rashladna i zaštitna oprema (23.669 KM), kancelarijska oprema (23.416 KM) i komunikaciona i računarska oprema u iznosu od 19.660 KM.

Nematerijalna proizvedena imovina iskazana je u iznosu od 64.401 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 25.760 KM i neto vrijednosti 38.641 KM, a u cijelosti odnosi na Šumsko-privrednu osnovu za period 2015-2024. godina.

Dragocjenosti su iskazane u iznosu od 7.540 KM. Neto vrijednost dragocjenosti se odnosi na umjetnička djela (slike) evidentirana kod Centra za kulturu i informisanje (2.745 KM), Narodne biblioteke (2.408 KM) i Opštine (1.987 KM), kao i arhivsku građu evidentiranu kod Opštine u iznosu od 400 KM.

Neproizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu od 4.437.198 KM, a odnosi se na zemljište (3.999.816 KM) i ostala prirodna dobra (šume) u iznosu od 437.382 KM.

Zemljište čini poljoprivredno zemljište (1.606.053 KM), gradsko-građevinsko zemljište (731.933 KM), ostalo gradsko-građevinsko zemljište (1.272.221 KM) i ostalo zemljište sa pripadajućom vodenom površinom u iznosu od 389.609 KM.

Nakon evidentiranja efekata procjene, u 2019. godini, vrijednost ostalog građevinskog zemljišta povećana je za iznos od 460.669 KM, vrijednost poljoprivrednog zemljišta za iznos od 154.977 KM, a vrijednost šuma za iznos od 116.729 KM.

Na ostalom gradsko-građevinskom zemljištu, shodno izvršenim procjenama evidentirana su groblja u iznosu od 912.251 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 182.361 KM i procjenjene vrijednosti od 729.890 KM. U 2019. godini, na osnovu procjene stepena popunjenošti određenih zemljišnih površina, izršena je korekcija (uvećanje) ispravke vrijednosti ostalog gradsko-građevinskog zemljišta i evidentirani su rashodi po osnovu amortizacije ostalih stalnih sredstava u iznosu od 24.428 KM, što nije u skladu sa članom 33. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Prema dostavljenoj informaciji, Opština preuzima određene aktivnosti u cilju pribavljanja dokaza o pravnom osnovu za sticanje prava raspolaganja imovinom, odnosno nakon izvršenih izlaganja na javni uvid, Opštinska imovina se identificira, procjenjuje njena fer vrijednost, uknjižava u vlasničke knjige (katastar i gruotovnicu) i na nakon toga evidentira u poslovne knjige Opštine. Stavljanjen je van snage Zakona o utvrđivanju i prenosu prava raspolaganja imovinom na jedinice lokalne samouprave, krajem 2019. godine, neophodno da se izvrši sveobuhvatna analiza evidentirane imovine u Opštini (zemljište, zgrade i drugi objekti) i izvrši isknjižavanje imovine koja je evidentirana u vlasničkim i poslovnim knjigama kod drugih korisnika.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi iskazana je u iznosu od 12.016 KM, a odnosi se na ostale objekte u pripremi (7.020 KM) i opremu za obrazovanje, nauku i kulturu u pripremi u iznosu od 4.996 KM.

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi iskazana su u iznosu od 27.816 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 640 KM i neto vrijednosti 27.176 KM. U 2019. godini izvršena su ulaganja na tuđim nekretninama od strane Opštine u iznosu od 13.804 KM (detaljnije u tački 6.1.2.2. izvještaja).

6.3.2. Poslovna pasiva

Poslovna pasiva je iskazana u iznosu od 50.948.458 KM, a odnosi se na kratkoročne obaveze i razgraničenja, dugoročne obaveze i razgraničenja i vlastite izvore.

6.3.2.1. Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 4.039.696 KM, a odnose se na kratkoročne finansijske obaveze (411.757 KM), obaveze za lična primanja zaposlenih (792.490 KM), obaveze iz poslovanja (1.469.413 KM), obaveze za rashode finansiranja i druge finansijske troškove (19.079 KM), obaveze za grantove (111.113 KM), obaveze za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (962.350 KM), kratkoročna rezervisanja i razgraničenja (4.856 KM), ostale kratkoročne obaveze (190.023 KM) i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti u iznosu od 78.615 KM.

Kratkoročne finansijske obaveze čine obaveze koji dospijevaju na naplatu do godinu dana po osnovu hartija od vrijednosti u iznosu od 218.323 KM i dugoročnih zajmova kod „Pavlović Internacional Bank“ a.d. Bijeljina (110.100 KM) i „Nova banka“ a.d. Banja Luka (83.334 KM).

Obaveze za lična primanja zaposlenih odnose se na obaveze za bruto plate zaposlenih za mjesec novembar i decembar 2019. godine (573.202 KM), naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (198.139 KM) i plate zaposlenih kod Turističke organizacije dodate prilikom konsolidacije u iznosu od 21.149 KM.

Obaveze iz poslovanja odnose se na obaveze za nabavku roba i usluga (674.022 KM), nabavku stalne imovine (439.197 KM) i porez i doprinose na teret poslodavaca (192.084 KM), kao i obaveze prema fizičkim licima u iznosu od 164.110 KM.

Obaveze za rashode finansiranja i druge finansijske troškove odnose se na obaveze za kamate po osnovu hartija od vrijednosti (11.900 KM) i zatezne kamate zbog kašnjenja plaćanja obaveza po kreditima i obaveza za poreze i doprinose u iznosu od 7.179 KM.

Obaveze za grantove najvećim dijelom čine obaveze iz 2019. godine za tekuće grantove sportskim i omladinskim organizacijama (29.400 KM) i neprofitnim subjektima u zemlji (16.956 KM).

Obaveze za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova najvećim dijelom se odnose na neizmirene obaveze za tuđu njegu (444.949 KM), smještaj u ustanove socijalno ugroženog stanovništva (175.960 KM) i stalnu novčanu pomoć u iznosu od 63.991 KM.

Ostale kratkoročne obaveze najveći dijelom se odnose na obaveze po osnovu reprograma poreskog duga (67.407 KM) i obaveze po osnovu doznaka građanima građanima koje se isplaćuju iz budžeta opštine u iznosu od 65.500 KM.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti odnose se na obaveze po osnovu zajma prema Ministarstvu finansija (43.192 KM) i obaveze po zapisnicima Poreske uprave o povratu ili preknjižavanju više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda i druge obaveze (28.022 KM), kao i na obaveze po osnovu transfera prema Turističkoj organizaciji (7.400 KM) koje nisu prilikom konsolidacije eliminisane.

Putem pet provedenih multilateralnih kompenzacija u 2019. godini izmirene su obaveze u ukupnom iznosu od 192.082 KM, od čega su obaveze opštinske uprave (182.979 KM) i obaveze nižih budžetskih korisnika u iznosu od 9.103 KM.

Do isteka roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja, obaveze Opštine dospjele na 31.12.2019. godine izmirene su u ukupnom iznosu od 826.264 KM, od čega su obaveze opštinske uprave (659.316 KM) i obaveze nižih budžetskih korisnika (166.948

KM). Najveći dio izmirenih obaveza čine obaveze za lična primanja zaposlenih (500.165 KM) i obaveze iz poslovanja u iznosu od 289.540 KM.

6.3.2.2. Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 2.759.643 KM, a čine ih dugoročne obaveze po osnovu hartija od vrijednosti, dugoročne obaveze po zajmovima, dugoročna rezervisanja i razgraničenja i dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

Dugoročne obaveze po osnovu hartija od vrijednosti iskazane su u iznosu od 20.142 KM, a odnose se na obaveze po osnovu emitovanih obveznika.

Opština se, u skladu sa odlukom Skupštine opštine, zadužila po osnovu emisije obveznika u iznosu od 700.000 KM, sa rokom otplate od 10 godina, grejs periodom od 1 godine i kamatnom stopom od 6,75%. U 2010 godini, Opština je imala prvu emisiju obveznika koju je realizovala u iznosu od 422.500 KM, a u 2011. godini sprovedena je druga emisija obveznika u iznosu od 277.500 KM.

Dugoročne obaveze po zajmovima iskazane su u iznosu od 1.251.719 KM, a odnose se na dugoročne obaveze po osnovu kredita kod „Pavlović Internacional Bank“ a.d. Bijeljina (986.196 KM) i Nova banka a.d. Banja Luka (265.523 KM).

U 2017. godini realizovan je kredit kod „Pavlović Internacional Bank“ a.d. Bijeljina-Naša banka u iznosu od 1.200.000 KM, po fiksnoj kamatnoj 6% godišnje, na period od 10 godina uključujući i grejs period. Kredit je namjenjen za finansiranje prenesenih obaveza. Skupština opštine je donijela Odluku o dugoročnom kreditnom zaduženju, a na kreditno zaduženje data je saglasnost Ministarstva finansija Republike Srpske.

Kreditno zaduženje kod Nove banka a.d. Banja Luka u iznosu od 700.000 KM je realizovano 2013. godine radi finansiranja prenesenih obaveza iz ranijih godina.

Dugoročna rezervisanja i razgraničenja iskazana su u iznosu od 175.000 KM, a odnose se na dugoročno razgraničene prihode po osnovu zakupa poslovnog prostora od Zdravstvene ustanove Apoteka „Vivamedic“ Kozluk na duži period.

Dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazana su u iznosu od 1.312.782 KM, a odnose se na obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srpske po osnovu Ugovora o podkreditu po „Hitnom projektu oporavka od poplava“ za finansiranje sanacije i rekonstrukcije lokalne infrastrukture oštećene uslijed poplava. Kredit je odobren pod istim uslovima pod kojim je Svjetska banka (Međunarodna asocijacija za razvoj) stavila na raspolaganje kreditna sredstva Republici Srpskoj (valuta SDR, rok otplate do 25 godina sa grejs periodom 5 godina, kamatna stopa 1,25% godišnje).

Na osnovu zaključenog ugovora sa Ministarstvom finansija Republike Srpske u 2016. godini i aneksa ugovora u 2017. godini Opština se ukupno zadužila za iznos od 1.454.794 KM (ili 583.960 SDR). U 2019. godini izmirena je prva rata kredita, a ukupno stanje duga po ovom kreditu na dan bilansa iznosilo je 1.355.974 KM, od čega je na dugoročnim obavezama evideniran iznos od 1.312.782 KM a na kratkoročnim obavezama iznos od 43.192 KM.

Opština je objavila izvještaj o stanju duga i garancijama na dan 31.12.2019. godine u Službenom glasniku Republike Srpske, u skladu sa rokom iz člana 72. stav 2. Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 71/12, 52/14 i 114/17).

6.3.2.3. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori sredstava iskazani su u iznosu od 44.149.119 KM, a čine ih trajni izvori sredstava (4.649.381 KM), rezerve (24.856.878 KM), finansijski rezultat ranijih godina (16.248.662 KM) i finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 1.605.802 KM.

Trajni izvori sredstava najvećim dijelom odnose se na zemljište, šume i knjige u bibliotekama kod nižih budžetskih korisnika (imovinu koja ne podliježe obračunu amortizacije). Prilikom izrade Konsolidovanog finansijskog izvještaja, Opština je na poziciji trajni izvori sredstava dodala iznos neto kapitala entiteta pod kontrolom od 33.639 KM.

Rezerve su formirane po osnovu procjene puteva (22.943.538 KM), vodovoda (1.686.360 KM), ostalih objekata (213.696 KM) i opreme u iznosu od 13.010 KM.

Nije vršeno ukidanje revalorizacionih rezervi u visini iznosa amortizovanog dijela procjenjenih osnovnih sredstava od 1.510.791 KM, što nije u skladu sa članom 87. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 57. Zbog navedenog treba korigovati finansijski rezultat tekuće godine najmanje za iznos 959.956 KM i finansijski rezultat ranijih godina za iznos od 550.835 KM.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se ukidanje revalorizacionih rezervi vrši u skladu sa članom 87. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 57.

Finansijski rezultat ranijih godina treba korigovati za iznos od 675.969 KM zbog navedenog u ovoj tački i tački 6.2.2. izvještaja.

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna aktiva i pasiva, na dan 31.12.2019. godine, iskazane su u iznosu od 562.004 KM, odnose se na date garancije za zaduženje preduzeća „Eko-Dep“ Bijeljina i „Eko-Kom“ Lopare, što je objelodanjeno u Napomenama uz finansijske izvještaje.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (5.649.111 KM) i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (4.718.040 KM) pa je iskazan pozitivan neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 931.071 KM. Prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti iskazani su u iznosu od 35.583 KM i odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti u iznosu od 584.724 KM, pa je iskazan negativan neto novčani tok iz investicionih aktivnosti u iznosu od 549.141 KM. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja iskazani su u iznosu od 381.583 KM pa je iskazan i negativan neto novčani tok iz aktivnosti finansiranja u pomenutom iznosu. Neto priliv gotovine iskazan je u iznosu od 347 KM, gotovina na početku obračunskog perioda 25.089 KM i gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 25.436 KM.

Bilans novčanih tokova nije u potpunosti sačinjen u skladu sa zahtjevima MRS-JS 2 Izvještaj o novčanim tokovima, paragraf 22, jer isti ne pruža relevantne informacije o novčanim tokovima iz poslovnih aktivnosti zbog manje iskazanih priliva gotovine po osnovu poreskih prihoda u iznosu od 33.304 KM (zbog računske greške).

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se u bilansu novčanih tokova prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti prezentuju u skladu sa zahtjevima MRS-JS 2 Izvještaj o novčanim tokovima, paragraf 22.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U skladu sa zahtjevima MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja (paragrafi 15. c i 38) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjeno je da su finansijski izvještaji Opštine sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz pretpostavku da Opština neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjena je informacija da je, u 2019. godini, protiv Opštine pokrenuto 27 sudske sporove i procjenjena je vrijednost sporova koji nisu okončani u iznosu od 200.000 KM. Objelodanjena informacija nije potpuna jer ne sadrži informacije o strankama u sporu, vrsti i vrijednosti spora u skladu sa zahtjevima MRS-JS 19 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, *paragraf 100*.

Opština je za potrebe revizije dostavila informaciju u kojoj je navedeno da je, u 2019. godini, Opština učestvovala u 27 sudske sporove u kojima je tužena strana. U informaciji je navedena struktura sporova (najzastupljeniji su sporovi radi utvrđivanja prava na nepokretnostima i sporovi radi naplate novčanih potraživanja), dostavljene se informacije o strankama u sporu i vrijednosti spora, te da je okončano 15 sporova, jedan spor je u stanju mirovanja, a 11 sporova još nije okončano.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine sačinjene su Napomene, koje pružaju neophodne opšte podatke o Opštini, propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama, ali dijelom ne sadrže obrazloženja u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda, jer nisu objelodanjene i potrebne dodatne informacije u vezi:

- uzroka značajnih razlika u odnosu na plan i prethodnu godinu (član 46. stav 5. pravilnika);
- neusaglašenih salda potraživanja i obaveza, kao i razloge zbog kojih usaglašavanje nije izvršeno;
- primjene revalorizacionog modela u skladu sa zahtjevima MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 92;
- struktura poreskih i neporeskih prihoda, rashoda po osnovu korištenja roba i usluga, rashoda obračunskog karaktera, obaveza za lična primanja, obaveza iz poslovanja i dr.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju sve neophodne i potrebne informacije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda.

Revizijski tim

Dragan Milošević, s.r.

Milijana Stojaković Obradović, s.r.

